

PARTIZANSTVO živi vrelec zahtev tržškega delovnega ljudstva

Interesi tržiškega proletariata niso bili še nikoli v zgodovini tako resno ogroženi, kakor so v poslednjem času. Nanje se je izvršil zahrbtni izdajalski napad v najbolj spretno zakrinski obliki. Predmet napada je demokratsko gibanje v celoti, kakršno se je razvilo v vrsti vojnih in povojnih let ter v boju z zunanjimi in notranjimi sovražniki.

Leg komunistične partije kot avangarde štiti interese tržiškega proletariata partizanov, ki se konkretno zanje borijo. Bili so vedno v prvih vrstah vredni tega imena in nosilci revolucionarnih tradicij, za katere so se borili, ne poudarjajo. Partizanska čast in ponos jim ne dovoljuje. Ne dovoljujejo pa jim tudi koristi delavskega razreda in demokratičnih množic, katere oni kot neomajni borci za svobodo ne bodo izdali. Zaradi njih se bodo odločno zavzeli, da bodo kljub vsem oviram in Vidaličevim mahinacijam demokratične sile tukajšnjega področja Tržiškega ozemlja na bodočih upravnih volitvah stopile enotne na volišče.

Po osvoboditvi Mandžurije ofenziva v Mongoliji in Severni Kitajski

Predvideva se izpraznitev Pekinga in Tiencina Poveljnik kuomintangovih čet v Mandžuriji aretiran - V Nankingu mislijo na premirje - Umik državljanz ZDA iz Kitajske - Stavka železniških uradnikov v Pekingu

NANKING, 5. — Ameriški poslanik na Kitajskem je danes po zvezi ameriške državljanke s področja Nankinga, naj se preseli v Sanghaj. Potek operacij v severni Kitajski, je izjavil, daje slutiti, da se bodo te razširile na jug in da bodo zveze med Nankingom in morjem lahko prekinjene. Iz Sanghaja pa poroča AFP, da je tamkajšnji ameriški konzul pozval ameriške državljanke, naj zapustijo tudi to mesto ter pokrajini Kiangsu in Ouei.

Vrhovni poveljnik kuomintangovih čet v Severni Kitajski general Futsy je danes prišel v Nanking in se razgovarjal s Cankajskom, ki mu je dal vse potrebne podatke, da odloči glede morebitne izpraznitve glavnih mest v Severni Kitajski, predvsem Pekinga in Tiencina.

V Pekingu so aretirali bivšega vrhovnega poveljnika nacionalističnih čet v Mandžuriji generala Wei Li Huangja, ki ga smatrajo za odgovornega za poraz v Mandžuriji. Listi poročajo, da je osvobodilna vojska po zasedbi Mandžurije začela ofenzivo v Mongoliji in v Severni Kitajski. Velik napad je začela tudi blizu prestolnice pokrajine Jehol. Nadaljujejo se srbite borbe blizu mesta Wweisui kakor tudi blizu mesta Taiyuan, prestolnice Sansija.

Iz Pekinga poročajo, da je 2000 uradnikov železnice Peking-Hang, kar začelo tridnevno stavko, ker so jim odrekli povišanje plač ter razdelitev riža in premoga. Stavka-joči so se zlekili na tla, da preprečijo vlado, ki prihaja iz drugih postaj, prihod v Pekingu. Stavkajoči nadzorujejo v uradih ravnanja železnice.

Agencija France Presse poroča o nekontroliranih vesteh, ki baje krožijo v nankinških političnih krogih o takojšnjem premirju in pričetku pogajanj med obema stranikama. Včeraj je bilo baje več kuomintangovih osebnosti sprejetih na poslaništvu ZDA. Štirideset profesorjev v nankinški univerzi je podpisalo in objavilo pismo na Cankajška in

Mo Te Tunga za prenehanje so-raznošitv in sestavo koalicijske vlade.

Bevin noče rešiti življenja grškimi sindikalistom

ATENE, 5. — Radio «Svobodna Grčija» poroča, da so demokratične edine od 16. do 22. oktobra vrle iz boja v osmih ofenzivnih akcijah ter 18 bitkah nad 800 monarhohističnih čet in častnikov ter napravile velik plen. Na raznih krajih Grčije so demokratične edine izvedle več napadov in zavzele večje število vasi.

Vojsko sodišče v Atenah je obsojilo na smrt 10 mornarjev, ki so bili obtoženi, da so pomagali partizanom. Tudi v Solunu je sodišče izreklo 3 smrtno obsodbe iz istih virov. Včeraj so v Jamiji usmrtili 9 partizanov, ki jih je bilo vojsko sodišče obsodilo na smrt.

22 angleških poslancev je poslalo grškemu kralju brzojavko z zahtevom, naj ponudilo 10 sindikalistov, ki so jih v četrti v Atenah obsodili na smrt.

V parlamentu je laburistični poslanec leveda krila Sodley odločno protestiral proti tem smrtnim obsodbam. Komunistični poslanec Piratin ter laburistična poslanka Zillicia protestom. Piratina je sporočil, da je telefoniral Bevinu in Mayhewu, ki pa sta odklonila posredovanje. Zillicia je izjavil, da bi bila ena sama Bevinova beseda ali pa prispevanje iz Washingtona dovolj za rešitev teh življenj.

Govoril je nato jugoslovanski delegat dr. Bebler, ki je izjavil, da bo podal pismo nove dokaze in predložil nove dokumente o grškem vprašanju. Na popoldanski seji dr. Bebler v podrobnosti analiziral pogoje, v katerih se bila postavljena poročila balkanske komisije. Balkanska komisija ni nikoli sprejela osebnih podatkov navedenih pri.

Nato se je jugoslovanski delegat skliceval na pridržke glede zaključkov poročila balkanske komisije, ki sta jih izrekli avstralski in pakistanski delegat. Prečital je nato vpraš

KDO RAZBIJA SHPZ?

Razbijajo, krivdo pa valijo na žrtve

Slovensko-hrvatska prosvetna zveza je lansko leto osnovala tečaj za žensko domačo obrt in vezenje. Tečaj je dobro uspel. Tako gojenke kakor njihovi starši so bili z uspehi tečaja nadse zadovoljni. Tudi usi oni, ki so obiskali zaključno razstavo tega tečaja, so imeli samo besede pohvale vodstvu, učiteljicam in SHPZ, ki je tečaj organizirala. Narodne veznine s tega tečaja so poslali celo na mednarodno žensko razstavo v Pariz.

Ker so bili lanskimi prostori tečaja odpovedani, je vodstvo tečaja izročilo ves inventar v hrambo AISZZ. Medtem je SHPZ iskala nove prostore in se dogovorila z upravo hiše v krovišču Vicoło Opedale milite, da vzame za tečaj v najem potrebne prostore. Dogovor je bil sklenjen in je bilo treba podpisati pogodbo. V tem so stopili v akcijo ljudje, ki jim tečaj ni všeč in so poskušali, da se dogovor ne uveljavi. Ali jih je gnalo pri tem samo nasprotovanje proti SHPZ ali nasprotovanje tečaju kot takemu, ni bistveno. Bistveno je, da je bil v trenutku, ko bi se moral tečaj začeti, onemogočen.

Toda to še ni vse. AISZZ je zaupani inventar zadržala in nekatere funkcije kar se izjavilo, da si morajo z inventarjem tečaja služiti denar, ki jim ga Babič ne da. Resnici na ljubo moramo povedati, da so se pri AISZZ medtem premislile, ker so menda le uvideli, da so ustrezile prevlečile kozla, in so začele inventar vračati; toda niso ga vrnila še vsega.

Z odpovedjo prostorov in z zadržanjem inventarja je bil seveda obstoj tečaja onemogočen. Kdo je zakrivil uničenje tako srečno začete kulturne akcije, je seveda vsakomur na dani. Vendar se še dobre ljudje (in na žalost celo starši prizadejih gojenk), ki se pustijo še vedno zapeljati v očitno provokacijo. Pri SHPZ sta se zgledila 2 očeta, ki sta prinesla protest proti ukinitvi tečaja za žensko domačo obrt in vezenje. Pri Prosvetni zvezi pa so jim povedali, da sta prišla na napaden naslov. Protest proti uničenju tega tečaja in proti drugim akcijam proti slovenski kulturi bi morali vložiti kje drugje. Še slepce, če je le ohraniti samostojnost mišljenja, ko našel pravi naslov. Kdor pa sledi onim, ki smatrajo naše zanimanje za usodo koroliških Slovencev in narodne veznine za dokaz nacionalizma (ob pomankanju vestnih Bokazov, so pač tudi ti dokazni Hobri), bo nujno zašel mimo cilja.

Praznik sv. Justa in fašisti

Preteklo sredo, na praznik tržaškega patrona sv. Justa je bilo mnogo Tržančanov v okolice, ker jih je splošno jensko senca vabilo v naravo. Tudi gostilna Revoltella na Lovcu je bila popolnoma polna praznično razpoloženih gostov.

To lepo razpoloženje pa je kmalu začela motiti skupina kakih 15 pobolnikov, ki so pri eni izmed miz začeli prepevati fašistične pesmi. Njihovo petje se je kmalu spremenilo v kričanje in razgrajanje, da je večina drugih gostov rajši zapustila lokal in se tako izognila hujšim incidentom. Saj znana stvar, da taki ljudje zelo radi razpravljajo s pesmi in bombami, posebno če imajo še kakšne močnejše zaščitnike, ki jim dajejo potuho.

Fizkultura

Zadnje kolesarske tekme za prvenstvo juniorjev v nedeljo 7. t. m.

V organizaciji športnega kluba Sv. Ivan bodo v nedeljo zadnje kolesarske tekme za prvenstvo juniorjev 1948.

Tekme bodo na sledeči progi: Barkovlje - Sesljan - Prosek - Sv. Križ - Opčine - Trebče - Bazovica - Cave Faccanoni - Opčine - Prosek - Sesljan s ciljem v Barkovljah. Tekem se lahko udeležijo vsi juniorji in novinci. Zbor atletov bo ob 13. medtem ko se bo tekma začela ob 14. Prijave sprejema tajništvo ZDTV, v ul. Cenova 25, II do 18 današnjega dne kakor tudi organizacijsko društvo.

Po drugem poizkusu vodi Verni (Opčine) s 10. Zanolca (DSZ ES) s 10. Ferro (OMMSA) z 9 točkami. Njim sledi še Tomadin (DSZ ES) 9. Fattori (Nabrežina) 8. Bodini (Opčine) 8. Marin (Olimpia) 7. Locatelli (Opčine) 6. Malič (Sv. Ivan) 5 in končno Suraci (Sv. Ivan) 4 točke.

Pričenja se sezona tekov čez drn in strn

Jutri v Miljah prve tekme

Jutri ob 16.30 bodo začeli prvi teki čez drn in strn in sicer v Miljah. Tekmovalci so vabljani, da se zberejo ob 15.15 pri Ljudskem domu. Moška proga bo dolga pri, blizu 2500 m, medtem ko ženska 800 m.

Prijave s prijavnino 10 lir za tekmovalca sprejema ZDTV od 17 do 19.

Pokal ZAM 7. novembra za moške bo dodeljen društvu z največjim številom tekmovalcev v prvih mestih. Isto velja tudi za pokal ZAM za ženske ekipe. Prvih deset tekmovalcev in tekmovalko bo tudi nagradjen.

Nogomet

Jutrišnji spored vseh nogometnih prvenstev

Prvenstvo Tržaškega ozemlja - igrašče v Boljuncu ob 8.30 OMMSA - Koltalunga, ob 14.30 Sv. Ana

Osnutek programa Osvobodilne fronte za Tržaško ozemlje

Na podlagi sklepa konference OF za Tržaško ozemlje z dne 17. oktobra t. l. dajemo članstvu OF v diskusijo osnutek programa OF za Tržaško ozemlje s tem da se odbori OF ter vse članstvo z njim seznanijo ga prediskutirajo ter svoje pripombe in predloge pošljejo v 20 dneh na glavni odbor.

Predsedstvo OF za Tržaško ozemlje

V teški in krvavi osvobodilni vojni proti nacističnim okupatorjem svoje domovine, ki je slovenski narod — enotno stremel v svoji Osvobodilni fronti pod vodstvom slavne Komunistične partije Slovenije — bil in zmagovito dobojeval maja 1945, so zdrave sile slovenskega naroda za vedno prekinile s svojo hlapčevsko preteklostjo, odločno stopile na pot svobodnega odločanja o svoji usodi, in se — po zmagi — z graditvijo svoje socialistične domovine vključile v svetovni tabor naprednih demokratičnih sil z ljudsko — demokratičnimi državami in s Sovjetsko zvezo na čelu.

Osvobodilna fronta slovenskega naroda je v osvobodilni borbi preoblikovala slovenski narodni značaj, ki se po zmagi nad nacifazizmom in notranjimi izkoriščevalskimi ter izdajalskimi protiljudskimi sloji oblikuje v značaj novega človeka, kar daje slovenskemu narodu nove obsestve nove značilnosti, predvsem to, da so v njem dokončno prevladale revolucionarno-napredne sile slovenskega naroda.

Napredna vsebina Osvobodilne fronte je omogočila in omogočuje, da se v obrobni predelih slovenskega naroda, kjer slovenski življenjski pogoji v zgodovinskem stiku z manjšinami madžarskega, nemškega (avstrijskega) in italijanskega naroda, na tej napredni osnovi ustvarja bratsko sožitje med narodi, kar predstavlja neprecenljivo vrednost za utrjevanje in poglobljanje demokratičnega in protimperialističnega gibanja ter hkrati pomeni konkretno pomoč predvsem naprednim demokratičnim silam nemškega in italijanskega naroda.

I.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje ugotavlja, da mirovna pogodba z Italijo ni rešila narodnostnega vprašanja na STO-ju prebivajočih Slovencev; da se z narodnostnega stališča položaj tržaških Slovencev nahaja še vedno na osvobodilni stopnji njihovega narodnostnega razvoja in da je zaradi tega ideal zedinjenja vseh Slovencev še nadalje ideal tudi na STO-ju prebivajočih Slovencev.

II.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje je dosledni čuvár pridobitev narodnosvobodilne borbe, ki so plod brezprimernega junstva in trilev vsega slovenskega naroda, in smatra, da je najefektnost povezovanja s slovenskim narodom — živim in svobodno razvijajočim se v svoji domovini — življenjske važnosti za gospodarski, socialni, politični, kulturni in narodnostni obstoj ter razvoj slovenskega ljudstva na Tržaškem ozemlju.

III.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje varuje enotnost slovenskega ljudstva na Tržaškem ozemlju kot neprecenljivo in nenadomestljivo zgodovinsko pridobitev osvobodilne borbe slovenskega naroda.

IV.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje — zvesta tradicijam borbe za narodnostno in socialno pravico — izjavlja, da bo branila kot punčko svojega očesa v skupni borbi proti fašizmu skovano slovensko-italijansko bratstvo, ki preko Slovanstvo-italijanske antifasistične unije združuje Slovence, Hrvatje in italijanske demokratične množice v njihovi skupni borbi za demokracijo in človečanske ideale, in ki predstavlja nujno osnovo za rešitev vseh vprašanj gospodarskega, političnega, socialnega in kulturnega značaja v okviru Tržaškega ozemlja in v duhu politične ter nacionalne strpnosti in bratskega sožitja med vsemi tremi na tem ozemlju živimi narodnostnimi skupinami.

V.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje sprejema ustanovitvev STO-ja kakor izhaja iz čl. 16 mirovne pogodbe z Italijo, podarjajoč pri tem, da gre za zavestno žrtve, ki jo slovensko ljudstvo tega ozemlja doprinese k utrditvi miru v svetu.

VI.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje naglašja, da do — skladno z določbami stalnega statuta STO-ja — vsestransko razvija svojo dejavnost za uresničitev gospodarskih, socialnih, političnih, kulturnih in narodnostnih pravic slovenskega ljudstva na Tržaškem ozemlju in vedno dosledno brani načelo o narodnostni in jezikovni enakopravnosti.

VII.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje zagovarja načelo o svobodi tiska, mišljenja, veroizpovedi, združevanja in zborovanja; hkrati pa naglašja, da je smisel demokratičnih svobod in v tem, da se postopno krijejo s človečanskimi svobodinami.

VIII.

Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje sicer štiti in pospešuje zdravo zasebno gospodarsko pobudo, a poudarja, da mora ista najti svoje zgodovinsko opravilo le v kolikor svojo zasebno korist podreja višjim interesom gospodarske in socialne pravdnosti delovnega ljudstva.

IX.

Skladno z določbami Stalnega statuta STO-ja in zvesta svoji napredni vsebini, do Osvobodilna fronta za Tržaško ozemlje — v okviru javnega življenja STO-ja — razvija svojo dejavnost v sledečih smereh:

- A. Politično:**
1. Za dosledno obrambo gospodarske, politične in vojaške neodvisnosti ter neutralnosti STO-ja in proti vsakršnim poskusom imperialističnega vmešavanja;
 2. Za zedinjenje obeh področij STO-ja, pri čemer se bo dosledno borila za ohranitev gospodarskih, socialnih, političnih in narodnostnih pridobitev delovnega ljudstva na jugoslovanskem področju STO-ja;
 3. Za demokratizacijo vsega javnega življenja na STO-ju in za uveljavljanje demokratičnih svobod skladno z določbami stalnega statuta STO-ja;
 4. Za dosledno izvajanje načela o narodnostni in jezikovni enakopravnosti;
 5. Za čim demokratičnejšo obliko ustavno-pravne ureditve STO-ja.

- B. Gospodarsko:**
1. Za dosledno obrambo tržške industrije, katere obstoj in razmah je v življenjski odvisnosti od razvoja nasega zaledja;
 2. Za zaščito tržškega malega in srednjega trgoveškega sloja;
 3. Za zaščito tržškega obrtništva;
 4. Za zaščito interesov našega malega in srednjega delovnega kmela;
 5. Za nacionalizacijo tržške industrije (bivše lastnine italijanske države);

- C.**

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - SVETOGORSKA ULICA 42 - TEL. 749

Ves demokratični svet je bil deležen sadov oktobrske revolucije

Tudi goriški Slovenci bodo proslavili pomemben datum

Jutri bo ves demokratični svet praznoval 31. obletnico slavne Oktobrske revolucije, ki je leta 1917 ruskem delavskemu razredu pod vodstvom boljševske partije izboljšala vse človeške pravice, ga osvobodila carske tiranije in buržoazne izkoriščanja.

Mednarodni pomen Oktobrske revolucije je v tem, da je prebila fronto svetovnega imperializma in vzpostavila ljudsko oblast na šestih celinskih celih. Zamajala je imperializem tudi v njegovem zaledju in izpodkopala njegovo oblast v kolonialnih in odvisnih deželah.

Tudi ideja slovenske vzajemnosti in sodelovanja vseh slovenskih narodov je od tedaj dobila novo vsebino. Demokratični in vojaški vloga ruskega naroda v Evropi in v svetu je bila slovenski ideji globoko demokratično, napredno vsebino. To spoznanje nam je jamstvo, da v bodoče ne bodo več slovenski narodi, kakor je to bilo v preteklosti, tako lahko plen tujih osvajevalcev in da ne bodo prisiljeni preživeti svoje krvi za druge.

Ves demokratični svet, vse delovno človeštvo je bilo deležno sadov Oktobrske revolucije, zato ni tujiša obletnica samo praznik sovjetskih narodov, ampak tudi praznik vsega demokratičnega sveta in delovnih ljudi.

Slovenci smo neposredno občutili kako bedijo našo usodo ruski bratje in vemo, da brez njih junaške boje ne bi bilo poraza fašizma in nacizma.

Z iskreno hvaležnostjo v srcih, zavedajoč se zgodovinskega pomena tega, kar se je zgodilo pred 31 leti, bomo Slovenci v Gorici in okolici počastili obletnico Oktobrske revolucije pod okriljem naših organizacij ter z našimi skromnimi proslavami izpričali ljubezen do visokih idealov delavske vzajemnosti, bratstva, svobode in miru na svetu.

Vzoredno z zadrudnim domom je rasla kmečka zadruga

Lokve so hribovska vas nad Trnovskim gozdom. Nemci so jo popolnoma požgali. Danes pa nam rdeče strehe in nove stavbe povedo, da so vaščani od osvoboditve sem opravili že ogromno delo. Na najlepšem prostoru sredi vasi se dviga nova, najlepša in največja stavba zadrudni dom. Prebivalstvo je ponosno nanj, saj ga je zgradilo samo z lastnimi sredstvi in svojim gradbenim materialom. Čeprav morajo mnogi še stanovati v zaslimih bivališčih, so si prej kot svoje hiše zgradili zadrudni dom. Videli so, kako je n. pr. gradnja zadrudnega doma na Predmestju poživila obnovu, zato so tudi oni pohteli.

Delali so po načrtu. Dnevno je bilo na gradilišču po 30 ljudi. Sami so pripravili les, kamen so dobili iz ruševin in zgradili apnenico. Njihov največji pomočnik je bil ravno pl-n.

V kmečki zadrugi je razstavljen veliki grafikon. Na njem so imena graditeljev - vaščanov. Iz belih in modrih črt na grafikonu je razvidno, koliko prostovoljnega dela so opravili posamezniki. Najvišja je črta pri predsedniku uprave zadrudnega doma Benedikt Kolencu; visoko se dviga črta tudi pri mladincu Antonu Krivicu, ki sedaj gradi Novi Beograd, pri Lidiji Škok in šoferju obnovitvene zadrugi M. Lebanu.

Vzoredno z zadrudnim domom je rasla kmečka zadruga. Danes so

Na večer, ko poneha najhujša vročina, se ulice Skopja, glavne mesta Makedonije, napolnijo s sprehajalci. Ziva reka se počasi valja od Vardara preko velikega trga tja do kolodvoza ali na drugi strani do Putnika. Okrog desetih, pa tudi prej, se ulice spet izpraznijo.

Sprehajalcev ne motijo klici čistilcev čevljev niti se ne ustavljajo ob enakomernem ritmu ciganske glasbe, ki prihaja iz stranske ulice. To je zanje vsakdanji pojav.

Na vsakem koraku čutiš optimizem in vero v boljše življenje. V vlaknu, ki se prebija skozi neštete tunele od Titovega Veleša proti Bitoli, sem bil priča zanimivega pogovora. Invalid v kotu oddelka, sedaj zadrudni najnaprednejše zadrugi v Makedoniji Lazaropolja, je trdil, da bodo ovce umetno osemjevali. Ne more sicer takoj dometi novih znanstvenih metod dela, verjame pa, da so dobre in koristne.

Makedonsko vprašanje je bilo dolgo časa predmet najrazličnejših debat v vseh evropskih kabineti. Toda v enem so si bili vsi gospodje edini: v tem namreč, da makedonskega naroda ni. In ker nihče ni znal, oziroma ni hotel rešiti makedonskega vprašanja, so Makedonci sklenili, da ga rešijo sami. L. 1893, so makedonski revolucionarji ustanovili MRO - makedonsko revolucionarno organizacijo. Glavni iniciatorji organizacije, katere glavni cilj je bila politična osvoboditev Makedonije, so bili Goe Delčev, Damjan Grujev, Pere Tošev in drugi.

Ilindensko vstajo l. 1903 so Tur-

ki krvavo zadušili. 135 uničenih vasi, 10.000 požganih hiš, 2350 omeačenih in odpeljanih deklet in žena, nad 2000 ubitih prebivalcev - vse to je zahtevalo turški maščevanje.

Makedonci pa kljub temu ni so pokorili. Illegarno delo se je tudi po prvi svetovni vojni nadaljevalo. Šele narodno-osvobodilna borba, kamor se je vključilo skoraj vse makedonsko ljudstvo, je prinesla Makedoniji svobodo in rešila makedonsko v